

ТРИ ЦЕНТИ. РК XXXVII. Ч. 287. Джерси City, Н. Дж., среда, 10 грудня 1930.

VOL. XXXVII. No. 287. Jersey City, N. J., Wednesday, December 10, 1930. THREE CENTS.

ЗАНЕПАД У ХЛІБОРОБСТВІ ПРИЧИНОЮ
ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕПРЕСІЇ

БОСТОН. — С. Г. Томсон, президент "Американ Фарм Бюро Федерейшн", говорив на конференції організації про теперішню економічну депресію. Він показував, що ця депресія є головною наслідком занепаду хліборобської проблеми. Хліборобство, говорив Томсон, є основою добробуту держави. В хліборобстві є zaangażований капітал на суму \$54,000,000,000. Хліборобство недомагає від довгих літ, щоб мусити відбиватися на всіх інших галузях промислу.

Томсон каже, що головною перешкодою удорожнення хліборобських відносин є привага між хліборобським продуктом і консументом, а далі заклади податків і завищені умови кредиту. Хлібороби мусять контролювати ринок збуту, який повинен бути у їх руках. Коли цього нема, то це є тому, що загал думає, що коли хлібороби контролюватимуть ринок збуту, то тоді подорожують хліборобські продукти. А це, говорив Томсон, є великою помилкою.

Томсон твердив, що помилково думають ті, котрі вважають надпрудукцію причиною теперішньої економічної депресії. Нема ніякої надпрудукції, каже Томсон, бо є десятки мільйонів людей, котрі відчувають недостатку ріжних потреб і котрі немо купували б всі ті нагромаджені по складах артикули, які їм потрібні, але вони не мають грошей. І є рівнож мільйони людей, котрі хочуть працювати, а не мають роботи.

\$150,000,000 НА ФАРМЕРСЬКУ ДОПОМОГУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Гувєр домагається призначення \$150,000,000 на покриття коштів, зв'язаних з дальшими планами допомоги фермерам. Сума та буде видана до диспозиції Федеральній Фармерській Раді. Разом з тою сумою видано досі на допомогу фермерам \$400,000,000. Остатється ще \$100,000,000.

ЗА ТРИ ГОДИНИ З БЕРЛІНА ДО НЬО-ЙОРКУ.

НЬО-ЙОРК. — Америку покидає д-р Фріц фон Опель, відомий винахідник ракетних літаків. Опель є власником найбільшого німецького автомобільного підприємства, яке злучилося з "Джентерал Моторс". Опель студіював 9 місяців діловодство "Джентерал Моторс" у Дітроїті, а тепер вертає до Німеччини, щоби поробити в тамошніх фабриках певні зміни. При відлізі питали його про майбутнє ракетних літаків. Опель заявив, що над ними працюють інженери і хіміки і він певний, що на протязі двох десятків літ буде можна дістатися з Берліна до Ньо-Йорку за три години. Літак буде міг летіти 1,000 миль на годину. Ціла річ у тім, щоби знайти спосіб, як дістатися на височині 30 миль. Бо донераз на тій висоті майже нема опору повітря і злітатимуть при допомігу вибуху яких трох ракет можна би перелетіти цілком певно Атлантийський океан за 3 години.

ОГРАБИЛИ БАНК НА \$20,000.

СІКОКУС (Нью Джерси). — Дев'ять замаскованих людей впади рапком до Ферст Нешенел Банк і забрали з каси в готівці понад \$20,000. Всіх урядовців і постей усталили здобж стіни, казали їм обернутися до стіни і стояти тихо. Бандити мали машинний крик.

ВЕТЕРАНИ БЕЗ РОБОТИ.

НЬО-ЙОРК. — В самім Ньо-Йорку нараховують понад 50,000 ветеранів світової війни, які не мають роботи.

БЕЗРОБІТТЯ ПРИЧИНОЮ МОЛОДЕЧИХ
ЗЛОЧИНІВ.

НЬО-ЙОРК. — Д-р Фредерік Трешер, професор Ньюйоркського університету, доказує статистикою, що безробіття та економічна депресія пхає молодих хлопців і дівчат до поповнення злочинів.

КРИЗА ІЗЗА ЦІНИ.

ЛЯ ПАЗ (Болівія). — Болівія переживає важку економічну кризу. Добробут краю залежить від ціни на цинку. А що та цина дуже підупала, цілий край попав у фінансову скрутку.

І АРГЕНТИНА В БІДІ.

БУЕНОС-АЙРЕС. — Ціни на збіжжя так низько впади, що фермери не всили очисувати ферми, які наймідють від великих земельних власників. Уряд натискає на власників, щоби дали земельні фермерам.

ПРОТИ ЖІНОЧОГО КУРЕННЯ.

БОСТОН. — Заложено Лігу проти жіночого курення. Ліга думає розпочати по цілій країні, головно по клубів і школах, пропаганду, щоби відкинути жіноцтво від курення цигареток. Головну увагу акцентує Ліга на молоді дівчата.

РОВІТНИКИ ІЖ ШЕРОВИЙ.

НЬО-ЙОРК. — Генерал В. Атербурі, президент "Нешенелістської залізничної компанії", подає, що на 230,000 шеревців компанії є 25% тих, які працюють при залізницях.

THE PHILADELPHIA RECORD ON THE UKRAINIAN PARADE
PROTESTING AGAINST POLISH ATROCITIES.

On Sunday, December 7, 1930, the Philadelphia Record, commented editorially:

POLAND AND THE UKRAINE.

There are in Philadelphia some 20,000 persons of Ukrainian birth or antecedence. Last Sunday 15,000 of them took part in an impressive demonstration of protest against "terrorism" in the Ukraine.

America, founded as a climax of the quest for freedom, can never be anything but friendly toward strugglers for liberty.

It was not America, it was an American, who, at Versailles, endeavored to steer the Peace Conference into ways of constructive redrafting of the map of Europe. Woodrow Wilson

sincerely desired the welfare of racial minorities. The Conference reached a tragically incomplete settlement: the old rivalries, the ancient confusion, baffled the attempt.

But a great gain was made in merely giving a START to such purposes of reorganization.

Poland, with the Ukraine and the treacherous Corridor to the sea, cutting East Prussia off from Germany, is bound to be a storm center.

The Ukrainians who made that orderly demonstration in this city on Sunday have an attentive audience for their protest, their stories of persecution.

At the same time, while popular sympathy is aroused, we have

also, as Americans, to bear in mind that our population includes hosts of persons who were born in Poland, or are descended from Polish ancestors: Russian Poles, Austrian Poles, German Poles of the prewar times.

The Philadelphia Ukrainians are sending a dignified memorandum of their case to Secretary Stimson and President Hoover, urging them to do what the Government can for Ukrainian independence.

The Government can't do anything immediately and directly. The utmost it could do would be to address an inquiry and possibly a remonstrance to the Polish Government.

ENGLAND'S LEADING PAPER ON POLISH ATROCITIES IN GALICIA

Writing on various measures of repression applied by the Polish government against various opposition parties, "The Manchester Guardian Weekly," of November 14, 1930, says:

REPRESSION IN POLAND.

Eighty Politicians in Prison. (From our Special Correspondent in Warsaw.)

Some eighty members of the last Polish Parliament have been imprisoned, forty of them in the fortress of Brest Litovsk. These prisoners belong to parties that together represent the majority of the Polish people. Amongst them are many distinguished politicians — for example, Witos, who was three times Premier of Poland, and Korlany, who more than any other man secured the great industrial area of Eastern Silesia for Poland.

The prisoners are completely cut off from the outside world. Neither their families nor their counsel are allowed to communicate with them, nor are they allowed to write or receive letters. Their fate is wrapped in mystery, and almost every day there is a new popular legend about them. It is said that they are cold, hungry, and germinal. It is also said that they have been tortured, though this would seem unlikely, for although torture is common in Poland, it is done, not in prisons, but in the police cells. But it is this very ignorance of what is really happening, this atmosphere of mystery, that causes the friends and families of the prisoners to fear the worst.

Officially the eighty prisoners were arrested on criminal charges, and are not political prisoners at all. If that is so, then there are three things that seem rather strange: (1) that a fifth of the members of the last Polish Parliament (there were 440 in all) should have been criminals; (2) that their alleged offences happened to be discovered just before the general election; and (3) that all these prisoners belong to the Opposition.

"MAKING" ELECTIONS.

(From our Correspondent at Bydgoszcz (Bromberg).)

There is no doubt whatever that if the Polish elections were being held by fair means they would sweep Piłsudski and his Government out of existence by an overwhelming majority. But they are, to use a Continental expression, being "made" and

it is the Government that is "making" them. Its methods are infinitely varied and ingenious. The commonest is simply to disqualify the "lists" of the Opposition. Poland has an advanced system of P. R., and, as in Germany, the electorate votes not for individual candidates, but for party lists of candidates. Such a list is only allowed if it is signed by fifty persons who are qualified by Polish citizenship, age, and so on to give their signatures.

The German minority at Graudenz submitted a list which, for safety's sake, was accompanied by a hundred signatures. The Poles, it was thought, might disqualify a few of these signatures, but not fifty-one. As a matter of fact the Poles disqualified fifty-eight, and so the Germans at Graudenz have been disfranchised. Signatures are disqualified by various subtle devices — for example, it is quite a common thing for a so-called "graphologist" to be asked to decide whether the signatures are forged or not, and he is, of course, only too willing to say they are, in which case redress is rarely possible. Or some unknown persons declare that the signatories are not Polish subjects, or are minors, whereupon they are simply disallowed without any appeal.

Individual voters are also disqualified in great numbers — for example, they are informed, say, on the 15th of the month that there are doubts as to their Polish citizenship, but if they prove the contrary on the 14th of the same month these doubts will be removed and they will be entitled to vote. Then when they do prove the contrary to the satisfaction of the local authorities, they are told that this is all very well, but they should have done so not later than the 14th. When they ask how they could have done so on the 14th, they are told they were only informed on the 15th, they are told with a shrug of the shoulders that regulations are regulations and that they will not be able to vote. The number of persons who have been deprived of the franchise either by individual disqualification or by disqualification of party lists probably amounts to hundreds of thousands, perhaps even to a million by now, and will no doubt grow between now and Sunday.

A Sham "German" List.

Another trick that has been practised here in Bromberg is for

the Polish authorities to start a German party which will be a rival to the party of the German's own choice. No self-respecting German lends himself to such a device, but a few shady characters have been collected and have received the dignity of a party. There is no chance whatever that this sham "German" party will return a single candidate, but it may help to weaken the real German vote a little — which is, after all, its own purpose.

Direct pressure is also being used to influence the voting. Thus a number of German railwaymen have been ordered under threats to canvass for the German "bloc." Each one has been assigned to five specified houses, and is told that if he does not get ten persons in these five houses to promise their votes to the Government he will regret it. "We cannot," he is told, "legally dismiss you, but if you do not get your ten votes you will have to face the consequences" (which, of course, is dismissal).

The arrest and imprisonment of Opposition candidates has become a mere commonplace of the Polish election campaign (over eighty who were members of the last Parliament are now in prison). The suppression of newspapers is equally common.

The Worst Sufferers.

But it must not be supposed that it is the Germans alone who are being oppressed in Poland. For them the election campaign has made things only a little worse — that is to say, the constant galling pressure and chicanery under which they have always lived in the Polish Republic has been no more than slightly intensified. The fate of the purely Polish Opposition (at least since the campaign began) is no more enviable. The fate of the extreme Opposition (particularly the Communists) is far worse, and most dreadful of all are the atrocities committed by the Polish "punitive expeditions" in the Ukraine. These, indeed, are the most tragic things in these tragic elections, which are farcical only on the surface — to look a little way beneath the surface and to realise the implications of all that is being done is to be filled with a sense of disgust with the Dictatorship and of tragic pity for the highly gifted peoples, whether Polish, German, or Ukrainian, who are doomed to live beneath it.

ТОРТУРИ АРЕШТОВАНИХ ПОСЛІВ
У БЕРЕТЕЙСЬКІЙ ФОРТЕЦІ

ВІЗНАЧЕННЯ СТОРОЖІ І СТАРШИНИ ЗНУЖАЛИСЯ В СТРАШНИЙ СПОСІБ НАД АРЕШТОВАНИМИ.

ВАРШАВА (Польща). — В польській газеті "Робітнік" помістив статтю найкращий польський публіцист, Струг, про ті знущання, які переживали послі, сидючи в арештах у берестейській фортеці. Струг розповідає, що їм давали їсти лише так, щоби вони не змерли з голоду. Деякі з арештованих з голоду жунали й їли соломку зі своїх шинків. Хліба їм давали лиш одну третину того, що видавалося вказним в'язням.

Всі арештовані примушені були робити найбруднішу роботу. [Вони мусили чистити свої келі, вивити відра з відходами й т. д. Старшинство з ріжних польських полків, що доглядає в'язнів, знущалося над послами, як кому забажає. Декого не раз бито по лиці. Часто примушували окремих арештованих роздігати до гола, потім ставили їх лицем до стіни й казали, що розстріляють. Літала того за спиною арештованого чужа стрія і куля встигала в стіну дець недалеко голови, присуджаючи на смерть]. Такі жорстокі поведінки робили по кілька разів і всієї поліції.

Струг не береться навіть описувати всіх тих знущань, які зазнали послі від підсудчиків, але сподівається, що зрештою все виявиться й винуваті будуть покарані. Очевидно, цензура скофікувала газету з цієї статтею, але мимого того ця стаття стала відомою цілій Варшаві. Стало відомо й те, що всі послі, які рідні передавали арештованим послам, не дійшли до них, а дець лишилися в руках вказної охорони та вказної владі.

БОЛЬШЕВИКИ ПОМИЛУВАЛИ ЗАСУДЖЕНИХ.

МОСКВА (СССР). — Всеросійський Центральний Виконавчий Комітет скасував кару смерті засудженому професорові Рамзінову та чотиром його товаришам. Замість розстрілу їх посаджено до в'язниці на 10 років кожного. Іншим засудженим в'язницю кару зменшено на половину.

Таку свою ласку Виконавчий Комітет мотивує розказаним засудженим і тим, що "пролетарська влада не хоче мститися над обеззброєними своїми ворогами".

БОЛЬШЕВИКИ РАТУЮТЬ СЕБЕ ПРОЦЕССОМ.

ЛОНДОН (Англія). — Місцеві преса тепер ще більше ніж раніше вважає, що московський суд над професором Рамзіновим та його товаришами був затятий большевиками на те, щоби винув за неадекватний п'ятилітнього плану розбудови індустрії звалити на своїх "шкідників" та на чужинські держави й на міжнародний капітал.

ПАРІЖ (Франція). — Французська преса, а також преса інших європейських держав, виключаючи Німеччину, вважає, що суд над професором Рамзіновим та його товаришами був лише кіновою драмою для знерушення протибольшевицького народно-революційного гніву на "шкідників" та на чужинські держави. Разом з тим газети вважають, що большевикам наразі не владсть довго дурити людей, то вони стараться перекасти винув на інших за свої невдачі й за страждання людей під їх пануванням.

ЗАСТРІЛЯЛИ БРИТАЙСЬКОГО ГЕНЕРАЛА.

КАЛЬКУТА (Індія). — Три Індуси-Бенгалці застріляли генерала Нормана Скенера Сімсона. Сімсон був генеральним інспектором урядових військ в бенгальській провінції. Війникни дібралися до нього, коли він сидів у себе в канцелярії, в трамваї кулями на місці вбили його.

Отчені вартою, війникни не могли втікати. Один з них вбив себе револьверовим стрілом, а двох інших тяжко поранили себе. Надії на їх життя нема.

КЕЛОГ НЕ ВІРІТЬ У МОЖЛИВІСТЬ ВІЙНИ.

ОСЛЪО (Норвегія). — Сюди приїхав буиший американський секретар стейту Келог, який має одержати нагороду Нобля за його працю на користь миру. На запити газетярів він відповів, що не вірить у можливість нової європейської війни. Сподівається, що ті трудючі, які ще стоять перед Європою, будуть розв'язані мирним шляхом, як уже розв'язано багато інших трудючих.

На запитання, як буде ревізія Версальського миру, а також знесення протипотв в Америці, він нічого не відповів. Лише сказав, що сам він не пелайкогою й не лив його.

НОВИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕМ'ЄРА ФРАНЦІЇ.

ПАРІЖ (Франція). — Після того, як Барту не міг сформувати уряду Франції, президент республіки доручив сформувати уряд сенаторові Лявалєви. Коли йому пощастить сформувати своє правління, тоді він буде прем'єром, новиком на міністерському полі діяльності.

Лявалєв вважають одним з найкращих адвокатів у Франції. Він є близьким приятелем уступливого прем'єра Тарде та міністра справ законорних, Бріяна.

gomery 5-1000.

